

Zostúpenie Svätého Ducha

„Je na nás, či chceme byť dobrými priateľmi a spoločníkmi Svätého Ducha, lebo on sám to určite chce.“

Svätodušné sviatky sú pre nás príležitosťou venovať väčšiu pozornosť tretej božskej osobe, Svätému Duchu, ktorý sa po tom, ako sme boli pokrstení, stal našim trvalým spoločníkom, súčasťou nášho ja. Z tohto dôvodu grécki cirkevní otcovia často hovoria o tzv. trichotómii, to jest o troch zložkách človeka. Jedným z prvých je sv. Irenej, ktorý hovorí: „Z troch vecí pozostáva dokonalý človek: z tela, duše a ducha. Jedna z nich dáva spásu a formu, a tou je duch. Druhá je spasená a formovaná - to je telo. Nakoniec je medzi dvoma ďalšia zložka, a to je duša. Tá sa niekedy riadi Duchom a vďaka nemu lieta ako on. Inokedy sa nechá prehovoriť telom a upa-

dá do pozemských žiadostí. Telo ovládané Duchom zabúda na seba, dostáva vlastnosti Ducha a stáva sa podobným Božiemu Slovu“ (Adversus haereses).

Pretože Svätý Duch nás pretvára a privádza k dokonalosti, v Cirkvi sa vždycky prikladala veľká vážnosť aj viditeľnému znaku, ktorý ho sprítomňuje, a tým je výrazne voňavý olej, nazývaný na východe sväté myro, na západe známy pod menom krizma. O jeho výnimočnosti hovorí ďalší z cirkevných otcov, Cyril Jeruzalemský, v katechézach určených pre novopokrstených toto: „Nemysli si, že toto myro je len obyčajný olej. Lebo tak ako eucharistický chlieb po vzývaní Svätého Ducha prestáva byť prostým chlebom a stáva sa Kristovým telom, tak aj toto sväté myro po vzývaní už nie je prostý, alebo – ako by niekto povedal – obyčajný olej, je to darovanie Krista a Svätého Ducha, ktoré sa prítomnosťou jeho Božstva stáva reálnym.“

o. Marko Durlák, www.vaticannews.va

Informátor 9

GR. KAT. FARNOSTI PREŠOV – SÍDLISKO 3

2024 ročník XXI.

Svätodušný sviatok

mený stav Jeho stvorenia. Boží Syn sa stáva človekom, aby ľudstvo mohlo byť zbožštené. Ako povedal sv. Atanáž Veľký: „Boh sa stal človekom, aby sme my mohli prijať Svätého Ducha. Teraz, s príchodom tohto Ducha-Parakléta, sa tento plán naplnil, pokiaľ je to možné v tomto živote.“

Naša skúsenosť so Svätým Duchom však nie je koniec príbehu. Sv Pavol hovorí: „...ktorý je závdavkom nášho dedičstva na vykúpenie tých, ktorých si získal, na chválu jeho slávy.“ (Ef 1, 14). Zažiť Ho teraz je len zálohou za skúsenosť Boha, ktorú máme mať v budúcnosti. Keď prví veriaci prijali Svätého Ducha na Letnice, došlo k niekoľkým dramatickým výsledkom: tam, kde sa predtým báli, teraz odvážne kázali Krista. Hovorili jazykmi, uzdravovali chorých, radšej dávali svoj život, ako by zapierali Krista. Ale Duch tiež pôsobil v jednotlivých veriacich – a stále pôsobí – menej okázalým, ale rovnako pozoruhodným spôsobom. Písmo naznačuje niekoľko spôsobov, ktorými Boží Duch svojou prítomnosťou aktivuje náš kresťanský život: naša schopnosť veriť (1 Kor 12, 3); naša schopnosť modliť sa (Rim 8, 26); naša dôvera v Božiu lásku (Rim 8, 14 - 16); rast nášho vnútra (Gal 5, 23); naša schopnosť slúžiť v Cirkvi (1 Kor 12, 4 - 11).

Keď sme boli pokrstení, boli sme pomazaní Kristovým pomazaním a stali sme sa účastníkmi Jeho kráľovského kňazstva. Keďže Ježiš je Kristus (Pomazaný), pretože Ho preniká Boží Duch, aj my sa stávame inými Kristami – inými pomazanými – keď sme kresťanmi. Veríme, že sme vtedy dostali dar Svätého Ducha. Napriek tomu si s pribúdajúcimi rokmi musíme stále klásť otázku, či a do akej miery sa tento vzťah so Svätým Duchom stal vedomým stredobodom nášho života, pretože je možné prijať tento dar a nikdy ho nezískať.

Od dnes do Paschy budúceho roka sa prakticky každá bohoslužba a formálna modlitba v našej tradícii začína vzývaním „Kráľu nebeský“. Prítomnosť Svätého Ducha, ktorého prví kresťania prijali na Letnice, je vzývaná vždy, keď sa modlíme – kedykoľvek ako Cirkev robíme čokoľvek – pretože Duch je „dušou“ Tela Kristovho. Duch je „živá voda“, ktorú prisľúbil Kristus na osvieženie a oživenie veriacich, keď žijeme svoj život v službe Pánovi.

V evanjeliu sv. Jána vidíme Krista, ako hovorí, keď sa jeho umučenie malo začať: „A ja poprosím Otca a on vám dá iného Tešiteľa, aby zostal s vami naveky - Ducha pravdy, ktorého svet nemôže prijať, lebo ho nevidí, ani nepozná.“ (Jn 14, 16 - 17). V tomto zasľúbení je Duch povoláný iným obrazom. Grécke slovo paraklitos znamenalo pomocníka alebo obhajcu, konkrétne niekoho, kto by vás mohol previesť bludiskom rímskeho právneho systému. Toto slovo sa niekedy prekladá ako utešiteľ alebo utešovateľ, špecifický typ pomocníka, ktorý vedie veriaceho po ceste tohto života. Tento obraz sa objavuje v modlitbe spomenutej vyššie: „Kráľu nebeský, Utešiteľu, Duchu pravdy...“

Duch je zobrazený ako „iný Paraklet“, čo naznačuje, že existoval prvý, ktorého poznáme. Tým Parakletom je Ježiš, ktorý bol vodcom a obhajcom svojich nasledovníkov na zemi a je našim obhajcom pred trónom nebeského Otca. Pretože Kristus bol vtelený, jeho pozemská prítomnosť bola obmedzená. Ako človek žil na určitom mieste, v konkrétnom čase a Jeho pozemský život sa skončil. Svätý Duch však nie je inkarnovaný. Jeho prítomnosť je duchovná, a preto nie je viazaný týmito pozemskými obmedzeniami. Je, ako hovorí modlitba, ktorú sme citovali, „ktorý si všade a všetko naplňuje“.

Od počiatku bolo Božím plánom navždy prebývať so svojim stvorením. Tento cieľ bol pádom zmarený, ale nie porazený. Inkarnácia Jeho Syna bola Božou odpoveďou na zlo-

Oznamy

- » V pondelok 6. mája telocvičňa nebude.
- » V utorok 7. mája vás pozývame po večernej sv. liturgii na biblické stretnutie pod názvom Čaj s Božím slovom. Tešíme sa na vás v pastoračnej miestnosti.
- » V stredu 8. mája bude po večernej sv. liturgii návštev chrámového zboru Hlahol v pastoračke.
- » Vo štvrtok 9. mája máme prikázaný sviatok Nanebovstúpenia Ježiša Krista. Sv. liturgie budú ako zvyčajne, a to o 6.30 a o 18.00 hod. s myrovaním. Program pokračuje tichou adoráciou do 21.00 hod. zakončenou Korunkou BM a požehnaním. Veľká večiereň sviatku bude v stredu 8. mája po večernej sv. liturgii.
- » V sobotu 11. mája máme sviatok bl. hieromučenika Vasil'a Hopka. Sv. liturgie budú ako zvyčajne o 6.30 a o 18.00 hod. V tento deň vás pozývame aj do našej katedrály na archieparchiálnu odpustovú slávnosť ku cti blahoslaveného. Presný čas slávenosti včas oznámime.
- » V nedeľu 12. mája vás pozývame o 18.00 hod. na modlitbu chvál s katechézou.
- » V piatok 17. mája bude o 17.15 hod. Moleben k bl. hieromučeníkovi P. P. Gojdičovi.
- » Sobota 18. mája je piata zádušná. Po rannej sv. liturgii o 6.30 hod., ktorá bude slávená za všetkých zosnulých, sa pomodlíme panychídu s hramotami.
- » V nedeľu 19. mája máme sviatok Zostúpenia Svätého Ducha - Päťdesiatnicu. V tento deň budú sv. liturgie ako v nedeľu, a to 8.00, 9.30 a 11.00 hod. s myrovaním. O 17.00 hod. bude veľká večiereň s modlitbami na kolenách.

Pripravil o. Peter

Svätá Päťdesiatnica – 19. máj

Svätá Päťdesiatnica patrí k najväčším sviatkom nášho cirkevného roka a je zavŕšením sviatku Paschy. Zostúpenie Svätého Ducha je vrcholom a spečatením celého diela spásy ľudského rodu, ktoré uskutočnil Boží Syn. Na deň Sv. Päťdesiatnice sám Svätý Duch pomazal apoštolov a urobil z nich ohlasovateľov Kristovho Evanjelia.

V deň Zoslania Svätého Ducha sa rodí a začína pôsobiť Kristova Cirkev. Svätý Duch ju vedie, posväcuje, osvecuje a udržuje na ceste pravdy. Päťdesiatnica má svoje korene v Starom zákone. Židovský národ slávil tri významné sviatky: Veľkú noc, Päťdesiatnicu a Sviatok stánkov. Päťdesiatnica bola v Starom zákone sviatkom poďakovania za úrodu. Neskôr bola v tento deň aj spomienka na udelenie tabulí zákona Mojžišovi na hore Sinaj, ktoré dal Boh práve na päťdesiaty deň po východe z Egypta.

Hlavným motívom pre novozákonnú cirkev bolo to, že slávil sviatok zoslania Svätého Ducha v päťdesiaty deň po Pasche. Hlavnou témou sviatku Päťdesiatnice je udalosť príchodu Svätého Ducha na apoštolov. Preto má tento sviatok aj pomenovanie Deň Zoslania Svätého Ducha alebo Deň Svätej Trojice.

Čo nás pripravuje na pôsobenie Sv. Ducha? Odpoveď v tajničke.

Posledné písmeno prvého slova je zároveň prvým písmenom nasledujúceho slova. Tajnička je v smere čísel vo vybodkovaných políčkach.

1 - 2 Ježišova matka	8 - 9 sviatok zoslania Ducha Svätého (starší názov)
2 - 3 Ježišov učeník (všeobecne)	9 - 10 krajina, kam ušla sv. Rodina pred Herodesom
3 - 4 tretí evanjelista	10 - 11 hora Ježišovho premenenia
4 - 5 prvý kresťanský mučeník	11 - 12 neporušená záhrada Ďada a Evy
5 - 6 deň Pána (množ. číslo)	12 - 1 mesto, v ktorom apoštolí zažili zoslanie Ducha Svätého
6 - 7 prvá žena v Biblii	
7 - 8 Boží posol	

Spracoval o. Ján podľa grkath.sk a kpkc.sk

6. máj

Sv. spravodlivý a veľmi trpezlivý Jób
6:30 csl. sv. lit. (HP 224, 375); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 208, 358); Ap. zač. 39 (Sk 17, 1 – 15), Jn zač. 40 (11, 47 – 57)

7. máj

Spomienka na znamenie úctyhodného kríža, ktoré sa ukázalo na nebi v Jeruzaleme
6:30 sl. sv. lit. (PZ 208); 18:00 csl. sv. lit. (HP 224); Ap. zač. 40b (Sk 17, 19 – 28a), Jn zač. 42 (12, 19 – 36a)

8. máj

Zakončenie Paschy
6:30 csl. sv. lit. (HP 224, 378); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 208, 359); Ap. zač. 41 (Sk 18, 22 – 28), Jn zač. 43 (12, 36 – 47); 18:45 Veľká večiereň s lítiou

9. máj

Nanebovstúpenie nášho Pána Ježiša Krista. Príkázaný sviatok. Myrovanie.
6:30 sl. sv. lit. (PZ 210, 361); 18:00 csl. sv. lit. (HP 225, 380); Ap. zač. 1. (Sk 1, 1 – 12); Lk zač. 114. (24, 36 – 53); 19:00 – 21:00 Tichá adorácia, Korunka BM, požehnanie o 21:00 hod.

10. máj

Sv. apoštol Šimon Horlivec
6:30 csl. sv. lit. (HP 227, 381); 17:30 sl. sv. lit. (PZ 212, 362); Ap. zač. 42 (Sk 19, 1 – 8), Jn zač. 47 (14, 1 – 11a)

11. máj

Blažený hieromučeník Vasil' Hopko, prešovský svätiaci biskup
6:30 csl. sv. lit. (HP 227, 383); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 213); Ap. zač. 44. (Sk 20, 7 – 12), Jn zač. 48 (14, 10b – 21); 17:00 Veľká večiereň

12. máj

Siedma nedela po Pasche – sv. otcov prvého ekumenického nicejského snemu
7:00 Utiereň; 8:00 csl. sv. lit. (HP 229); 9:30 sl. sv. lit. (PZ 213); 11:00 sl. sv. lit. (PZ 213); Ap. zač. 44. (Sk 20, 16 – 18a. 28 – 36); Jn zač. 56. (17, 1 – 13); 17:00 Každodenná večiereň; 18:00 Modlitby chvál s katechézou

13. máj

Sv. mučenica Glykéria
6:30 csl. sv. lit. (HP 227); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 212); Ap. zač. 45 (Sk 21, 8 – 14), Jn zač. 49 (14, 27b – 15, 7)

14. máj

Sv. mučeník Izidor
6:30 sl. sv. lit. (PZ 212); 18:00 csl. sv. lit. (HP 227); Ap. zač. 46 (Sk 21, 26 – 32), Jn zač. 53 (16, 2b – 13a)

15. máj

Prep. otec Pachómios Veľký
6:30 csl. sv. lit. (HP 227); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 212); Ap. zač. 47 (Sk 23, 1 – 11), Jn zač. 54 (16, 15 – 23)

16. máj

Prep. otec Teodor Posvätený, učeník sv. Pachómia Veľkého
6:30 sl. sv. lit. (PZ 212); 18:00 csl. sv. lit. (HP 227); Ap. zač. 48 (Sk 25, 13 – 19), Jn zač. 55 (16, 23b – 33a); 18:45 – 21:00 Tichá adorácia; Korunka BM, požehnanie o 21:00 hod.

17. máj

Zakončenie sviatku Pánovho nanebovstúpenia
6:30 csl. sv. lit. (HP 227); 17:30 sl. sv. lit. (PZ 212); Ap. zač. 50 (Sk 27, 1 – 44), Jn zač. 57 (17, 18 – 26); 17:15 Moleben k bl. P. P. Goidičovi

18. máj

Sobota pred Päťdesiatnicou – piata zádušná.
6:30 csl. sv. lit. (HP 231); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 216); Ap. zač. 51 (Sk 28, 1 – 31), Jn zač. 67 (21, 15 – 25); 7:20 Panychída s hramotami; 17:00 Veľká večiereň s lítiou

19. máj

Päťdesiatnica – Zostúpenie Svätého Ducha. Myrovanie.
7:00 Utiereň; 8:00 csl. sv. lit. (HP 232); 9:30 sl. sv. lit. (PZ 216); 11:00 sl. sv. lit. (PZ 216); Ap. zač. 3 (Sk 2, 1 – 11), Jn zač. 27 (7, 37 – 52; 8, 12); 17:00 Veľká večiereň s modlitbami na kolenách

Prípravil o. Ján